

Cuprins

Introducere. Imaginea, sursă de productivitate	11
--	----

Partea întâi

Ce transmitem prin imagini?

Capitolul 1. Cunoașterea potențialului imaginilor	15
Șapte senzații	15
Șase emoții	16
Trei tipuri de informații	17
Trei rezonanțe	18
Evaluarea impactului imaginilor	20
Capitolul 2. Crearea imaginii de marcă	23
Legitimitatea și poziția pe piață	23
Valori care ilustrează legitimitatea	26
Criterii pentru descrierea valorilor	27
Capitolul 3. Prelucrarea unui logo	31
Exploatarea expresivității semnelor	31
Concentrarea valorilor într-o formă	37
Cînd un logo este o valoare	40
Capitolul 4. Prezentarea identității vizuale	43
Căutarea coerenței	43
Harta grafică	45
Concentrarea asupra diversității	46
Păstrarea superiorității de marcă	48
Structurarea unui sistem de identitate vizuală	49
Mitologii contemporane	51

Legende urbane	54
Metafore dinamice	54
Inspirația imageriilor puternice	54

Partea a doua

Cum transmitem mesaje prin imagini?

Capitolul 5. Rețete pentru imagini eficiente	59
Expunerea perspectivei	60
Perspective plauzibile sau improbabile	60
Perspective subiective	60
Distanțele	61
Modificarea profunzimii de câmp	61
Diversificarea unghiurilor camerei	62
Plonjeul	62
Contraplonjeul	62
Alternarea cadrelor	62
Expresivitatea	63
Dinamica	64
Structurarea imaginii	64
Regula celor trei părți	64
Linii și volume	65
Controlul luminii	66
Teoria umbrelor	66
Repartizarea luminilor	67
Lumină caldă sau rece	67
Cele trei stări ale culorii	67
Armonii și discordanțe	68
Materiale și texturi	68
Ritm și tempo	69
Captarea sau simularea mișcării	69
Principalele mișcări ale camerei	70
Ritmul	70
Capitolul 6. Adaptarea semnelor grafice la desene	73
Cunoașterea tipurilor de caractere și forme	73
Grifonaje, crochiuri și scheme	73
Semne, pictograme, indicatoare	73
Siluete	75
Embleme și blazoane	76
Gravuri și medalii	77

Alegerea unei tehnici după criteriul expresivității	78
Creionul și pana	78
Cerneluri și tușuri	78
Acuarele, guașe, culori acrilice, uleiuri	79
Capitolul 7. Cum prind glas culorile	81
Obținerea gradului optim de vizibilitate	81
Culori, senzații și emoții	82
Sugerarea sentimentelor și ideilor	86
Inducerea climatelor	88
Capitolul 8. Ce se poate spune în fotografie	91
Crearea unei relații prin fotografie	91
Surprinderea lucrurilor pe care ochiul nu poate să le vadă	92
Motive pentru alegerea imaginilor alb-negru	93
Dozarea culorilor : între informație și seducție	95
Capitolul 9. Omniprezența înregistrărilor video	97
Moștenirea cinematografilei	97
Crearea unui film de prezentare pentru o companie	98
Utilizarea efectului de prezență	100
Genuri	102
Capitolul 10. Exploatarea imaginilor digitale	105
Avatarurile fotografiei	105
Transformări nelimitate	108
Diaporama electronică	110
Toate datele pe un disc	111
Modelarea, simularea	114
Animațiile Flash	115
Capitolul 11. Alegerea tonalității	117
Identificarea registrelor imaginii	117
Registrul directiv	117
Registrul incitativ	118
Registrul indicativ	119
Registrul interactiv	120
Utilizarea codurilor	120

Capitolul 12. Probleme de stil	123
Opt moduri de a fi ale imaginii	123
Stilul expresiv	124
Stilul aluziv	124
Stilul prețios	124
Stilul simplu	125
Stilul sintetic	125
Stilul analitic	126
Stilul realist	126
Stilul ficțional	126
Combinarea stilurilor și a codurilor	127
Inventarea unui stil	128
Abordarea „publicității cu imagini reale”	130

Partea a treia

Ce suporturi alegem?

Capitolul 13. A afișa înseamnă a invita	135
Alegerea unui subiect demn de a fi celebru	135
Ce mesaje merită să fie strigate?	138
Capitolul 14. Prospecte, broșuri și cataloage	143
Informarea cu ajutorul prospectelor	143
Sensibilizarea cu ajutorul unui pliant	145
Convingerea prin intermediul unei broșuri	148
Cum să facem catalogul un element indispensabil	151
Capitolul 15. Newslettere, reviste, dosare de presă	155
Fidelizarea prin newslettere	155
Crearea unei comunități cu ajutorul unui buletin	156
Revista: seducție prin informare	157
Dosarul de presă: economisirea timpului ziariștilor	160
Capitolul 16. Rapoarte și broșuri	163
Armonizarea stilului elegant cu densitatea informației în rapoartele de activitate	163
Vocabularul iconografic	163
Modul de valorizare a conceptelor novatoare	168
Cultivarea empatiei în fascicule	169

Capitolul 17. Ecranele prind viață	173
Unicitatea unei pagini web	173
Alegerea imaginii interactive	175
Abordarea hipermedia	176
Construirea legăturilor hipertextuale	178
 Capitolul 18. Utilizarea optimă a rețelelor sociale	181
Web-ul 2.0	181
Blogurile	182
Ilustrarea unui blog	182
Fotoblogurile	184
Videoblogurile	185
Platformele de partajare	186
YouTube, stocare și partajare	187
Second Life și imaginile imersive	190
 Ilustrații	193
 Concluzii	209
 Anexă. Imaginea și prevederile juridice	211
Captarea și difuzarea	211
Cele patru tipuri de „creații intelectuale”	212
Cele patru tipuri de drepturi	213
 <i>Glosar</i>	217
 <i>Lista planșelor, fotografiilor, figurilor și tabelor</i>	221

Capitolul 9

Omniprezența înregistrărilor video

Acest capitol studiază modul în care înregistrările video, pornind de la regulile stabilite de cea de-a șaptea artă, se impun ca mijloc de expresie adaptat la toate cerințele comunicării.

În cazul materialelor video se aplică în mod special principiul subsidiarității, conform căruia un mijloc de expresie nu ar trebui să reproducă ceea ce un alt mijloc de expresie folosit anterior era capabil să arate. În mod concret : să se păstreze subiectele statice pentru fotografie, iar mișcarea să fie apanajul înregistrării video.

Moștenirea cinematografilei

Dezvoltată de industrie și adoptată de artiști, invenția fraților Lumière a impus o estetică cu următoarele cerințe :

- un punct culminant : în două sau trei fraze, ideea care trezește interesul (un film de prezentare *elevator pitch* este o expunere convingătoare care durează puțin) ;
- un sinopsis : rezumă istoria în 30 de rânduri ;
- o schemă a rolurilor : organizează interacțiunea dintre personaje și evenimente ;
- un scenariu : dezvoltă sinopsisul într-o sută sau câteva sute de pagini ;
- dialoguri : stabilește personajele și informează spectatorii ;
- un *storyboard* : desene în miniatură pentru a descrie toate perspectivele ;
- un plan de filmare : organizează cadrele de filmare prin regruparea după decoruri.

Numai echipele de profesioniști – realizator, director de imagine, inginer de sunet, decorator, director de casting, costumier, machior – pot face această fabrică costisitoare a imaginilor animate să funcționeze.

În raport cu cinematografia, materialele video prezintă trei avantaje majore pentru comunicare :

- costă mult mai puțin ;
- sînt mai lejere și mai agile ;
- pot fi salvate pe toate tipurile de suport (harddisk, CD-ROM, DVD, stick de memorie) și sînt ușor de transmis prin rețelele electronice sau wireless.

Crearea unui film de prezentare pentru o companie

De aproape 15 ani, simplitatea și mobilitatea montajelor video au contribuit foarte mult la crearea unor filme de prezentare pentru companii mult mai pline de viață decît cele din anii '80. În același timp, filmul de prezentare s-a îndepărtat de materialele de propagandă. El integrează calitățile unui film documentar și elementele de seducție formală ale ficțiunii.

Scenariul unui documentar pune în ordine povestiri, mărturii, puncte de vedere și descrieri. Cînd compania știe ce dorește, un plan al filmărilor vizînd cantitatea și diversitatea planurilor oferă o idee despre ton și stil (tabelul 9.1).

Tabelul 9.1. Funcțiile diferitelor tipuri de planuri într-un film de prezentare pentru o companie

Tipuri de plan	Caracteristici	Funcții
Conversații	- Statice - Planuri medii și prim-planuri	- Povestire - Comentarii - Explicație
Decoruri	- Statice și dinamice - Planuri generale sau de ansamblu	- Descriere
Acțiuni	- Statice și dinamice - Toate tipurile de încadrături	- Povestire
Detalii	- Statice	- Tranziție - Relansare - Respiro
Ilustrații importate	- Statice și dinamice	- Explicație

Înregistrate în lungmetraje, conversațiile au rolul de a asigura continuitatea sonoră a imaginilor și decorurilor, a detaliilor și ilustrațiilor. Imaginile de acțiune înregistrează

mărturii ale personajelor în timp ce se dedică unei activități. Detaliile sau cadrele scurte fac trecerea de la o temă la alta. Ilustrațiile importate sînt reproduceri ale unor fotografii, hărți sau planuri, infografii, cadre de ecran, animații.

Imbatabilă în raportul calitate/preț, camera video¹ permite reacția rapidă și ajustarea costurilor la obiective. Mergeți să căutați imagini la mii de kilometri cu o cameră de turist, filmați fără constrîngeri și discret, realizați un montaj pe calculator, aceștia sînt factorii de eficientizare care îmbogățesc stilul în comunicare: ea devine reactivă, tonică, adaptată timpului.

Fără a copia inconștient ceea ce se face la televiziune, nu putem să ignorăm textele agitate ale anumitor emisiuni realizate cu camera pe umăr în zonele centrale ale capitalei. Se adaugă faptul că acum caseta nu mai este suportul obligatoriu și exclusiv. Pornind de la aceleași cadre în stare brută pe care le numim *rushes*, este posibil să se alcătuiască montaje diferite pentru DVD, să se extragă montaje mai scurte pentru CD-ROM și să se posteze pe un site formate ultracurte ce pot fi vizionate sau descărcate (vezi capitolele 17 și 18).

Exemplul 9.1. Jurnalul unui film pentru acționari

Brief: în cadrul adunării generale a acționarilor unui mare grup de distribuție, trebuie să se descrie funcționarea și să se arate avantajele unei piețe virtuale prin sublinierea potențialului parteneriatului dintre furnizorul soluției electronice și cei trei utilizatori asociați de pe piață.

Sinopsis: în timp ce camioanele cu marfă se îngrămădesc în zonele de depozitare, iar clienții se adună în jurul rafturilor, un expert explică cum îmbunătățesc piețele virtuale performanțele mării distribuții prin reducerea costurilor și a întârzierilor. Un analist financiar comentează performanțele bursei legate strict de câștigurile de productivitate în anumite sectoare de activitate. Furnizorul soluției electronice explică principiul de funcționare a pieței cu ajutorul mai multor exemple concrete. Reprezentanții de la nivelul înalt al grupurilor de distribuție și furnizorul soluției își descriu parteneriatul. Demonstrația schematizată a pieței. Concluzia e trasă de un profesor universitar specializat în microeconomie.

1. www.magazinevideo.com.

Planul filmării :

- 1 martie - 7 martie : înregistrarea dialogurilor cu diferiți interlocutori despre furnizorul soluției de comerț electronic în Silicon Valley, înregistrarea discuției cu expertul în piețe de desfacere de la San Francisco, contacte și planificarea întâlnirilor cu furnizorul soluției de comerț electronic în California ;

- 8 martie - 15 martie : înregistrarea discuțiilor cu reprezentanții grupului de distribuție britanic la Londra și cu reprezentantul grupului de distribuție german la Frankfurt.

- 22 martie - 29 martie : colectarea ilustrațiilor importate ;

- 30 martie : începerea montajului.

Proiectate pe un ecran gigant într-una din sălile Carrousel de la Luvru, acest film înregistrat în format digital mini DV pentru marele public a fost susceptibil de a fi apoi transferat pe casetă VHS, pe CD-ROM sau DVD și introdus în rețeaua de intranet a unei companii sau pe un site de internet.

Utilizarea efectului de prezență

Nimic nu este mai supărător decât o secvență video care ar putea fi înlocuită printr-un mesaj audio însoțit de o fotografie a persoanei care vorbește.

Înregistrările video înlocuiesc fotografiile sonorizate pentru că îmbogățesc comunicarea prin sugerarea modificărilor de expresie de pe un chip, un fel de a se mișca în timpul vorbirii, un timbru al vocii special, o pronunție deosebită, intonații, ezitări, momente de pauză. Prin transmiterea acestor tipuri de semnale, imaginile video redau o prezență, spre deosebire de fotografie, care este deseori asociată cu absența.

Prezența în materialele video se manifestă în două moduri.

1. Intervenții în direct, în stilul videoconferințelor, fiind dovada unor cunoștințe bune de comunicare. Pentru un manager de companie, faptul de a stabili o întrevedere cu ziaristii sau cu analiștii financiari pe internet este semnul atenției acordate disponibilității și gestionării timpului. La nivel intern, o intervenție în direct cu privire la o întâlnire a salariaților transmite un potențial dramatic care poate merge pînă la comunicarea de criză. Cel mai adesea, intervenția în direct pe rețeaua internă de internet sau pe internet necesită o singură cameră și un cadru unic. Pentru cel care intervine, este

un exercițiu delicat, deoarece toată atenția interlocutorilor săi invizibili se concentrează pe cel mai mic detaliu al comportamentului său. Intervențiile în direct prin rețea sau prin satelit sînt oportune în congrese sau alte ședințe pentru a afișa, pe marele ecran din spatele tribunei, „teleprezența” unui expert de la distanță. Bineînțeles, personajul care își exprimă punctul de vedere nu participă la dezbateri, dar îi conferă o anumită elevație, direct proporțională cu distanța și prestigiul acestuia. Am putut constata admirația și recunoștința – un fel de pătrundere în conștiințe – pe care le-a adus într-un seminar pe care îl conduceam interviul de tip videoconferință cu Michael Bloomberg, fondatorul unei agenții de știri și al unui post de televiziune economic înainte de a deveni primarul New Yorkului, ținînd cont de decalajul orar dintre Manhattan și Biarritz.

2. Intervențiile preînregistrate au avantajul de a putea fi adaptate într-un mod puțin observabil la temele unor lucrări. Înregistrarea unei intervenții de-a lungul unei perioade și nereținerea, datorită montajului, decît a cuvintelor celor mai percutante conferă intervenției o eficiență amplificată, pentru că atinge esențialul. La nivelul formei, o intervenție înregistrată oferă posibilitatea multiplicării unghiurilor de filmare și a cadrelor ; pînă și cea mai dinamică acțiune poate părea prea lungă văzută dintr-un singur plan, fără a transmite monotonia planului fix asupra unui subiect static.

Exemplul 9.2. Transmisia webTV a „Breakingviews.com”

*Breakingviews.com*¹ este o agenție a unor ziariști specializați în observarea piețelor financiare. În număr de 30, ei sînt prezenți în Asia, India, la New York, Washington, Bruxelles, Londra și Paris. Această agenție nu există decît pe Internet, exploatînd funcționalitățile cel mai bine adaptate pentru folosirea timpului, încărcat și scurt, al abonaților.

Abonații primesc alerte electronice. Pe site, trei sau patru fraze oferă o orientare generală a analizei. Dacă utilizatorii sînt interesați, dau un clic pentru a afla cînd vor avea informațiile integrale. Nu se pierde timp cu citirea unor texte interminabile de știri. Contextul evenimentului este reamintit sistematic. Informațiile de actualitate „fierbinți” sînt propuse pe pagina de start a acelor

1. www.breakingviews.com.

abonați care doresc să aprofundeze informațiile. Unele dintre aceste texte informative se îmbogățesc și se transformă în adevărate romane. Aceste romane sînt propuse pentru lectură cu o scurtă introducere, informații cronologice și mai multe idei tematice.

În acest mediu în principal textual, webTV-ul *Breakingview.com* are rolul de a justifica credibilitatea jurnaliștilor prin efectul de prezență specific înregistrărilor video. Înregistrate într-un decor foarte sobru, intervențiile sînt filmate ca pentru o conversație. Nu durează mai mult de un minut. Se impun condiții de concizie și precizie, deoarece sînt destinate unor manageri, proprietari de fonduri sau intermediari care trebuie să ia decizii dificile și complexe, deseori într-un timp scurt. Fiecare jurnalist este identificat de abonați prin ținuta generală, fizionomie, timbrul vocal, elocuțiuni, pronunție, eventual mimică sau gesturi. Sînt indicatori ai credibilității, cum ar fi charisma, pe care fotografia nu îi transmite. Acești indicatori creează o anumită relație cu auditoriul care, prin frecvența și regularitatea aparițiilor, „se obișnuiește” cu anumiți jurnaliști cînd vine vorba despre anumite subiecte.

Interfața de vizualizare este concepută de asemenea pentru a favoriza colaborarea în caz de urgență. O secvență video poate fi atașată unui mesaj electronic pentru a fi împărtășită de o echipă sau de mai mulți colaboratori din compania abonată. O legătură hipertext și un link RSS (vezi capitolele 17 și 18) permit regăsirea și memorarea fiecărei intervenții editoriale (vezi ilustrațiile, planșa XVI).

Dacă transmisia în direct subliniază prestigiul persoanei care intervine, cea consecutivă pune accent mai curînd pe evenimentul în care este inserată.

Genuri

Pentru a se distinge de fotografie, înregistrările video sînt rezervate mesajelor care solicită o exprimare audiovizuală și al căror conținut implică mișcarea.

Monologul. Echivalentul unei declarații televizate, monologul este scurt și structurat, atît în formularea verbală, cît și în compoziția vizuală. Mai mult de trei minute, un personaj filmat dintr-un singur plan fix devine monoton. Prima măsură de precauție este de a elimina din cadru tot ceea ce ar putea distra atenția. Cel mai mic detaliu vestimentar sau de decor este un element de distragere a atenției. Singura metodă de a impune un ritm este jocul cu unghiurile și